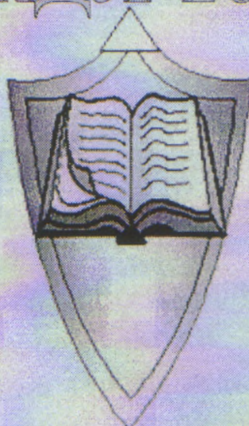

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
МІЖНАРОДНА АКАДЕМІЯ БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ
EUROPEAN ASSOCIATION FOR SECURITY
АКАДЕМІЯ БЕЗПЕКИ ТА ОСНОВ ЗДОРОВ'Я

БЖДЛ-2007

Безпека життя і діяльності людини – освіта, наука, практика

Матеріали
VI міжнародної
науково-методичної
конференції
15 – 16 березня 2007 р.

Київ 2007

УДК 574.2:57.03

Безпека життя і діяльності людини – освіта, наука, практика: матеріали VI міжнародної науково-методичної конференції. – К.: Видавничий центр "Самміт-Книга", 2007, – 315 с.

У матеріалах розглянуто актуальні питання безпеки життєдіяльності людини, в тому числі медичні, психологічні, технічні, соціальні, біологічні, а також педагогічні та методологічні питання викладання дисциплін, пов'язаних з безпекою людини. Розкриваються питання, пов'язані з проблемами сталого розвитку людства та безпеки, як одного з важливих її компонентів; питання теоретичних основ безпеки життєдіяльності та формування її як науки; питання підготовки фахівців з безпеки та науковців вищої кваліфікації.

Редакційна колегія:

Заплатинський В. М. – голова науково-методичної комісія з безпеки життєдіяльності НМР Міністерства освіти і науки України, президент Академії безпеки та основ здоров'я, к. с.-г. н., PhD, доцент.

(відповідальний редактор)

Запорожець О. І. – голова науково-методичної комісія з цивільної оборони НМР Міністерства освіти і науки України, дійсний член (академік) Академії безпеки та основ здоров'я, д. т. н., професор.

Халмурадов Б. Д. – член науково-методичної комісія з безпеки життєдіяльності НМР Міністерства освіти і науки України, віцепрезидент Академії безпеки та основ здоров'я, к. м. н., доцент.

Буров О. Ю. – президент Всеукраїнської ергономічної асоціації, к. т. н., доцент

Русаловський А. В. – заступник голови науково-методичної комісії з безпеки життєдіяльності НМР Міністерства освіти і науки України, к.т.н., доцент, дійсний член (академік) Академії безпеки та основ здоров'я, завідувач кафедри Соціобезпеки Відкритого міжнародного університету розвитку людини "Україна" (ВМУРОЛ).

Синило К. В. – асистент кафедри Безпеки життєдіяльності Національного авіаційного університету.

ISBN 966-7889-08-04

© Видавничий центр «Самміт-Книга»

© Академія безпеки та основ здоров'я

ТРЕТЬЯКОВ О.В., АНДРОНОВ В.А.,
БУЦЮ В., ШАРОВАТОВА О.П.
м. Харків,
Університет цивільного захисту України

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИЙ КОМПЛЕКС ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ТА САМОПЕРЕВІРКИ ЗНАТЬ СТУДЕНТІВ З КУРСУ «БЕЗПЕКА ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ»

Приєднання освіти України до Болонської декларації у травні 2005 року та введення кредитно-модульної системи (КМС) організації навчального процесу у поєднанні з основною вимогою декларації - підвищення фундаментальності та якості підготовки фахівців, вимагає повного перетворення системи самостійної роботи студентів з усіх дисциплін. Оскільки курс "Безпека життєдіяльності" (БЖД) є однією з основних гуманітарно-технічних дисциплін для підготовки бакалаврів з усіх напрямів, то по відношенню до таких інженерних і спеціально орієнтованих дисциплін як "Основи охорони праці" та "Охорона праці в галузі" курс БЖД є фундаментальним. Від рівня і глибини засвоєння студентами цього курсу більшою мірою залежить ефективність вивчення і засвоєння означених інженерних та спеціально орієнтованих дисциплін.

Зважаючи на те, що КМС передбачає перерозподіл навчального навантаження між аудиторними формами занять (лекції, практичні та семінарські заняття, лабораторні роботи) і самостійною роботою студентів на користь останньої (до 50% від загального об'єму кредиту), то для обґрунтованого застосування європейської кредитно-трансферної і акумулюючої системи (ЄКТАС) оцінювання по закінченню вивчення як окремих модулів, так і всієї дисципліни необхідно мати надійний інструмент перевірки знань студентів при відповідному методичному забезпеченні їхньої самостійної роботи.

Для досягнення цієї мети кафедрою безпеки життєдіяльності та екології Університету цивільного захисту України до всіх тем самостійного засвоєння з усіх п'яти модулів розроблено систему комп'ютерного тестування. За основу для створення тестів обрано програмний комплекс "Teachlab", здійснено його модернізацію, що дозволило використовувати українську мову при тестуванні та значно розширило його можливості. З кожної теми створено бази питань (від 200 до 400) різноманітної конфігурації із завданням рівня важливості питання, рівня засвоєння, рівня усвідомленості та наукового рівня навчального матеріалу, з яких при визначенні залікового модулю студенту пропонуються від 20 до 50 питань, обраних випадковим чином з бази даних, з гарантованим охопленням усього об'єму теми, з обмеженням часу на відповідь (як правило, одна хвилина на одне питання). Різноманіття форм та видів тестових завдань, що дозволяє створювати тестовий комплекс "Teachlab", забезпечує гарантовану перевірку не тільки знань студентів, а й їхніх умінь з вивченої теми, з'ясування володіння прийомами проведення різноманітних розрахунків.

Разом з цим для успішної підготовки студентів розроблено навчальний посібник для самостійної роботи студентів, який містить у стислому вигляді викладення усіх теоретичних питань, їх застосування до практичних завдань, а також тестові завдання для самоперевірки засвоєння матеріалу з кожної теми з наведеною шкалою оцінювання у відповідності з ЄКТАС.

Можливості розробленого тестового комплексу з дисципліни БЖД дозволяють його дистанційне використання студентами, що не створює певних проблем як студентам, так і викладачам. Він формує по завершенню тестування студента повний протокол, де відображено на яке питання надана яка відповідь і як вона оцінена.

Можливості модернізованого програмного комплексу "Teachlab" дозволяють поєднати усі тести тем самостійного засвоєння у єдиний тест і здійснити комплексну перевірку усього об'єму засвоєння цієї частини навчальної програми курсу, а також

використовувати його при проведенні екзамену з курсу БЖД у формі комплексної перевірки знань та навичок. На першому етапі такого екзамену студент проходить тестування з повного обсягу тем дисципліни, на другому етапі - виконує розрахункове завдання, на третьому - відбувається співбесіда з викладачем, при проведенні якої враховується протокол тестування та результат виконання розрахункового завдання. Такий підхід до проведення екзаменів дозволяє найбільш об'єктивно встановити рівень знань й умінь студентів, оскільки запропонований програмний комплекс тестування дозволяє без втручання викладача визначити рівень феноменологічних, аналітико-синтетичних, математичних та аксіоматичних знань і умінь студентів.

Застосування розробленого тестового комплексу у поточному навчальному році для перевірки знань студентів другого курсу УЦЗУ з тем самостійного засвоєння при визначенні залікових модулів з БЖД показало загальне підвищення рівня і глибини засвоєння матеріалу курсу у декілька разів у порівнянні з минулим періодом. Запропонований підхід до перевірки знань з тем самостійного засвоєння є більш ефективним і має широкі можливості подальшого розвитку та застосування. Отриманий досвід у реалізації запропонованої системи контролю знань може бути використано для викладання будь-яких фундаментальних, професійно-орієнтованих та спеціальних дисциплін. Сама система організації перевірки знань студентів за запропонованими принципами у повному обсязі відповідає усім вимогам нормативно-інструктивних матеріалів Міністерства освіти і науки України з упровадження кредитно-модульної системи організації навчального процесу і реалізації положень Болонської декларації у вищій освіті України.

Скоробагатько Т.М., Климась Р.В. м. Київ, Український науково-дослідний інституту пожежної безпеки МНС України МОНІТОРИНГ РИЗИКІВ В УКРАЇНІ	93
Скорченко В.Ф. Суслю С.Т. м. Київ, Національний транспортний університет МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОСВІТИ З ЕКОЛОГІЇ ТА БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ В НАЦІОНАЛЬНОМУ ТРАНСПОРТНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ	95
Смирнов В.А., Дикань С.А., м.Полтава, Національний технічний університет імені Юрія Кондратюка БЕЗПЕКА ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ В КОНТЕКСТІ СУЧАСНОЇ ТЕОРІЇ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОГО ЗНАННЯ	97
Соколовський І.П., викладач кафедри РУНС ІДУЦЗ УЦЗУ МОРАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНА ПІДГОТОВКА РЯТУВАЛЬНИКІВ І НАСЕЛЕННЯ В СУЧАСНИХ УМОВАХ	100
Стеблюк М.І. професор, Національний аграрний університет ТЕРОРИСТИЧНА НЕБЕЗПЕКА	102
Степанова Е.А., Резцов П.И., Земский В.Г. Донецький національний технічний університет НЕКОТОРЫЕ АСПЕКТЫ МЕТОДИЧЕСКОЙ РАБОТЫ ПРЕПОДАВАТЕЛЕЙ КАФЕДРЫ БЕЗОПАСНОСТИ ЖИЗНЕДЕЯТЕЛЬНОСТИ И ГРАЖДАНСКОЙ ЗАЩИТЫ	104
Супрович М.П. кандидат технічних наук, доцент Подільський державний аграрно-технічний університет ПРОСТОРОВО-ЧАСОВІ ХАРАКТЕРИСТИКИ НЕБЕЗПЕК	107
Трегьяков О.В., Андронов В.А., Буц Ю. В., Шароватова О.П. м. Харків, Університет цивільного захисту України НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИЙ КОМПЛЕКС ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ТА САМОПЕРЕВІРКИ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ З КУРСУ «БЕЗПЕКА ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ»	110
Туровська Г.І., Шаталов О.С. м. Рівне, Національний університет водного господарства та природокористування СПЕЦІАЛІСТ З БЕЗПЕКИ – НЕОБХІДНІСТЬ СЬОГОДЕННЯ	112
Шатохина Н.В. г. Кривой Рог, Криворожский технічний університет ОЦЕНКА КАЧЕСТВА ПРАКТИЧЕСКИХ НАВЫКОВ СТУДЕНТОВ ПО ВОПРОСАМ БЕЗОПАСНОСТИ ЖИЗНЕДЕЯТЕЛЬНОСТИ	114
Шевчук О.А., Костюк М.П. м. Рівне, РДГУ ПРИНЦИПИ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОГРАМИ З БЖД У ГУМАНІТАРНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ	116
Юрченко В.О., к.т.н., доцент, завідувач кафедри РУНС ІДУЦЗ УЦЗУ Соколовський І.П., викладач кафедри РУНС ІДУЦЗ УЦЗУ. МОРАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНА ПІДГОТОВКА РЯТУВАЛЬНИКІВ І НАСЕЛЕННЯ В СУЧАСНИХ УМОВАХ	118
Чабан В.Й., Богданенко О.В., Сало О.В. м. Рівне, Національний університет водного господарства та природокористування ПРО СТАН ПОЖЕЖНОЇ БЕЗПЕКИ В РІВНЕНСЬКІЙ ОБЛАСТІ	120
Юсенко А.С. м.Рівне, Рівненський державний гуманітарний університет, Костюкевич І.Г. м.Рівне, НМЦ ЦЗ та БЖД Рівненської області РИЗИКИ ЗАГИБЕЛІ ВІД НЕЩАСНИХ ВИПАДКІВ В РІВНЕНСЬКІЙ ОБЛАСТІ ТА ТЕНДЕНЦІЇ ЇХ ЗМІНИ	122
Яремко З.М., Галаджун Я.В., Тимошук С.В., Наливайко Н.В. Львівський національний університет імені Івана Франка ПРОБЛЕМИ ЗАПРОВАДЖЕННЯ ТЕСТОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ У СЕМЕСТРОВИЙ КОНТРОЛЬ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ	124
СЕКЦІЯ 2. МЕДИЧНІ ТА ПСИХОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ БЕЗПЕКИ ЛЮДИНИ	125
Абракітов В.Е. м. Харків, Харківська національна академія міського господарства МАЛОВІДОМА ПРИЧИНА НЕГАТИВНОГО БІОЛОГІЧНОГО ВПЛИВУ ШУМУ НА СЕРДЦЕВО-СУДИННУ СИСТЕМУ ЛЮДИНИ	125